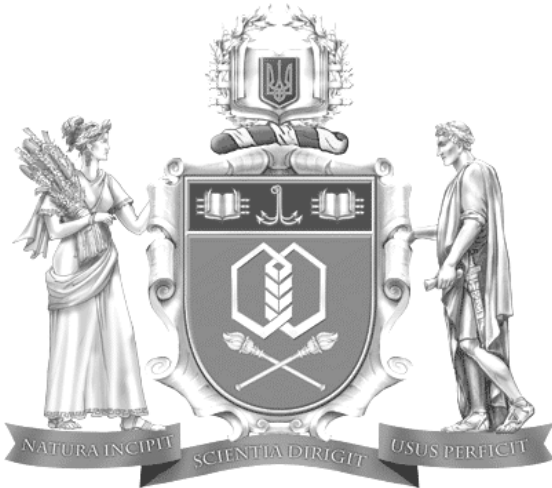

Міністерство освіти і науки України
ОДЕСЬКА НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ХАРЧОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ

47

**НАУКОВО-
МЕТОДИЧНА
КОНФЕРЕНЦІЯ**

Матеріали конференції

*Перспективи розвитку
науково-методичного забезпечення для
самостійного вивчення дисциплін
та їх окремих розділів*

ОДЕСА 2016

Матеріали друкуються відповідно до рішення 47-ї науково-методичної конференції ОНАХТ “Перспективи розвитку науково-методичного забезпечення для самостійного вивчення дисциплін та їх окремих розділів”, яка проходила 4–5 квітня 2016 року.

Склад редакції: Єгоров Б.В., д-р техн. наук, професор,
Трішин Ф.А., канд. техн. наук, доцент,
Мураховський В.Г., канд. фіз.-мат. наук, доцент,
Волков В.Е., д-р техн. наук, професор,
Корнієнко Ю.К., канд. фіз.-мат. наук, доцент,
Кручек О.А., канд. техн. наук, доцент,
Саркісян Г.О., канд. техн. наук, доцент,
Леонтьєва І.О., методист методичного відділу.

Друга складова полягає в заняттях науково-дослідницькою діяльністю за своїм профілем, виклад результатів в публікаціях, на конференціях та семінарах, а також виконання прикладних науково-методичних розробок, пов'язаних з пошуками найбільш раціональних форм, способів та методів навчання.

Професіоналізм педагога вищої школи полягає в здатності виконувати в єдності власне педагогічну, науково-дослідну та науково-методичну діяльність, гармонійне поєднання яких тільки забезпечує їх взаємозбагачення.

Культура розумової праці викладача передбачає розвинену здатність до самокритичності, засновану на готовності захищати та відстоювати свою позицію, одночасно зберігаючи здатність чути аргументи протилежної сторони, враховувати їх та навіть бути готовим визнати помилку та змінити позицію, якщо вони виявляться переконливими. Це також здатність самому висувати аргументи, що спростовують власну позицію, перевіряючи її на міцність подібними аргументами та виступаючи перед собою у ролі "адвоката та прокурора".

Викладач у вищому сенсі слова – навіть не професія, а місія. Вона передбачає готовність на безумовну повагу до того, на кого звернена педагогічна діяльність. Це повага полягає в максимальній зрозумілості, доброзичливості, дохідливості та доступності як в безпосередньому спілкуванні при проведенні заняття, консультації або випробувань, так і при написанні робіт – підручників, посібників, методичних рекомендацій. Робота викладача є творчим процесом, що передбачає від нього здатності до наукового дослідження, педагогічного впливу, володінню ораторським мистецтвом, вмінням переконувати. Успіх педагогічного впливу багато в чому залежить від особистості викладача, обсягу його знань, загальної культури, життєвого досвіду, готовності рухатися вперед.

При цьому викладач повинен бути готовий, віддаючи себе своїм учням, до того, що хтось із них може піти далі ніж він, перевершити свого наставника, що становить і гордість, і деяку душевну драму педагога.

Таким чином, основою розвитку викладача вищої школи повинна стати організаційна, нормативна та науково-методична діяльність, спрямована на формування універсальної, функціональної грамотності та компетентності, що дозволяють викладачу орієнтуватися в складних ситуаціях сучасного життя, бути готовим до самоосвіти та самовдосконалення.

ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ МЕТОДИКИ ВИКЛАДАННЯ КУЛЬТУРОЛОГІЇ

Г.А. Шевченко, А.П. Зюганов

Методологічною основою всієї структури культурології є цілісне концептуальне бачення всього курсу культурології, що спирається на конкретне поняття культури як специфічно людського способу існування.

Важливо спочатку мати перед уявним поглядом конкретне розуміння сутності культури, її структури, призначення та функцій, закономірностей виникнення та розвитку, періодизації та типології основних етапів становлення, що утворюють культурно-історичний процес.

Будучи свого роду "другою природою", "неорганічним тілом людини", культура виступає соціогенетичним кодом, що забезпечує єдність людського суспільства і соціалізацію людини. Вона виступає головним з'єднуючим фактором, який скріплює і об'єднує людей в суспільство, утворюючи собою складний, багатоповерховий та глибоко структурований соціокультурний комплекс.

Таким є концептуальне розуміння культури як передумови та результату людської діяльності. Перш за все, під культурою прийнято розуміти продукти та результати людської діяльності, предмети матеріальної та духовної культури, що мають конкретно-чуттєве втілення та умовно кажучи, відповідають на питання що, чим і як вироблено. Далі, такими результатами людської діяльності є форми організації суспільного життя – соціальна структура суспільства, соціальні інститути, за допомогою яких організується та управляється суспільне життя. Обидві ці форми існування культури утворюють її об'єктивне буття.

Однак, будучи продуктом людської діяльності, культура є також її передумовою, формуючи історичний тип людської особистості разом з характерним для нього способом життєдіяльності. Освоюючи в своїй діяльності об'єктивне буття культури, людина творить самого себе, надаючи культурі суб'єктивну форму буття. Діяльність людини, володіючи рефлексивною природою (проектуючи зовні та корегуючи в залежності від досягнення мети), володіє характеристиками, що самовдосконалюються. Культура і виступає як ступінь такої досконалості людської діяльності, її міра. Таким чином, тип людини та ступінь вдосконалення людської діяльності утворюють суб'єктивне буття культури.

А найбільш ємким і коротким визначенням культури буде таке – **культура – це діяльність людини, що самовдосконалюється та результат такої діяльності.**

Логічні основи методики викладання культурології утворюють її раціональну основу. Глибина та міцність засвоєння студентами культурології у вирішальній мірі залежить від логічної послідовності та систематичності викладу матеріалу. Логіка наукового пізнання передбачає відмову від уявлення про остаточний характер пізнання культурної реальності та володінням істиною в останній інстанції, а навпаки, вимагає розглядати пізнання в розвитку, в русі від незнання до знання, від знання неповного, відносного, до знання все більш повного, об'єктивного. Поряд із загальними принципами науковості логічні основи методики викладання передбачають широке використання звичайних логічних прийомів і процедур мислення – аналізу і синтезу у викладі матеріалу, дедукції та індукції.

Психологічні основи методики викладання також надзвичайно важливі. До них відносяться питання створення оптимальної психологічної атмосфери, встановлення контакту з аудиторією, питання психології засвоєння матеріалу, активізації розумової діяльності студентів, психологічні якості викладача.

РОЛЬ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТА ПРИ ВИВЧЕННІ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ ЯК ІНОЗЕМНОЇ

О.В. Шевчук, Т.Г. Казарян

Самостійна робота студентів є невід'ємною частиною навчального процесу та виправданим способом оволодіння навчальним матеріалом. Це особлива форма навчальної діяльності, під час реалізації якої засвоюються відповідні знання, уміння і навички, розвиваються здібності, формується самостійність як особистісна риса суб'єкта навчання.

Самостійна робота сприяє формуванню інтелектуальних та творчих якостей, необхідних майбутньому спеціалістові. Вона виховує потребу постійного поповнення своїх знань, прагнення до самоосвіти, сприяє розвитку працелюбності, організованості й ініціативи.

Педагоги постійно шукають ефективні види організаційно-методичної діяльності, які б сприяли досягненню мети у підготовці кваліфікованих фахівців. Організація самостійної роботи студентів у ВНЗ потребує гарного методичного забезпечення.

Кафедра українознавства та лінгводидактики ОНАХТ активно працює над створенням методичного забезпечення дисципліни «Українська мова як іноземна». Ефективній самостійній роботі з даної дисципліни сприяють такі методичні посібники, як «Перші кроки в Україні» (ч. 1) (автор – проф. Віват Г.І.), методичні вказівки з курсу «Країнознавство» (автор – викл. Шевчук О.В.), методичні вказівки з курсу «Українська мова як іноземна». Тексти для читання (із завданнями для самоконтролю) (автори – проф. Віват Г.І., викл. Казарян Т.Г.), а також російсько-український словник-мінімум у малюнках і російсько-український словник побутової лексики (укладачі – викл. Казарян Т.Г. та Шевчук О.В.).

Індивідуальний підхід до студентів потребує систематичної роботи, під якою слід розуміти творчу діяльність студента під управлінням викладача. І викладач, і студент повинні активно взаємодіяти. Бажання студента отримати глибокі та фундаментальні спеціальні знання слід усіляко підтримувати та заохочувати, щоб виробити в ньому схильність до творчої самостійної роботи, самостійного мислення, творчого оволодіння найновішими досягненнями науки і техніки, постійного оновлення особистого запасу знань.

Можна виокремити такі основні види самостійної роботи:

1) робота на лекціях, колоквіумах, практичних заняттях, консультаціях (складання плану, конспектування прочитаного чи почутого, заповнення

АДАПТАЦІЯ СТУДЕНТІВ ДО САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ ПІД ЧАС ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІН БІОЛОГІЧНОГО НАПРЯМКУ	109
Л.М. Пилипенко, О.І. Данилова	110
МЕТОДИЧНІ АСПЕКТИ РОЗРОБКИ ТА ПРОВЕДЕННЯ МУЛЬТИМЕДІЙНИХ ЛЕКЦІЙ	
Д.М. Попков, С.В. Попкова	111
ПИТАННЯ ОРГАНІЗАЦІЙНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ	
М.Д. Потапов	113
ПРОЕКТНИЙ ПІДХІД ПРИ ВИКОНАННІ КВАЛІФІКАЦІЙНИХ РОБІТ СТУДЕНТІВ СПЕЦІАЛЬНОСТІ «УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВО- ЕКОНОМІЧНОЮ БЕЗПЕКОЮ»	
Р.М. Редько	114
НАУКОВО-МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДИСЦИПЛІН ХІМІЧНОГО НАПРЯМКУ У НАВЧАННІ СТУДЕНТІВ ТЕХНОЛОГІЧНИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ	
С.П. Решта	116
ПІДВИЩЕННЯ КОМПЕТЕНЦІЙ СТУДЕНТІВ-ТЕХНОЛОГІВ ПРИ ВИВЧЕННІ ДИСЦИПЛІНИ «ТОВАРОЗНАВСТВО»	
С.П. Решта	117
ОСОБЛИВОСТІ МЕТОДОЛОГІЇ ВИКЛАДАННЯ БЕЗПЕКОЗНАВЧИХ ДИСЦИПЛІН ДЛЯ СТУДЕНТІВ СПЕЦІАЛЬНОСТІ «УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНОЮ БЕЗПЕКОЮ»	
Л.П. Рогатіна	118
ПРО ПІДГОТОВКУ МАЙБУТНІХ ЕКОЛОГІВ В УМОВАХ ІНФОРМАТИЗАЦІЇ ВИЩОЇ ОСВІТИ	
Я.П. Русєва	119
ТЕХНОЛОГІЇ ОРГАНІЗАЦІЇ САМОСТОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ	
Л.М. Сагач	121
ЕКОНОМІЧНА ОСВІТА В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ	
В.А. Самофатова	123
ГРАВІТАЦІЙНІ ХВИЛІ І ВИКЛАДАННЯ СТУДЕНТАМ КУРСУ ФІЗИКИ	
О.Є. Сергєєва	124
СУЧАСНІ ВИМОГИ ДО САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ	
Р.І. Шевченко	125
МОДЕЛЬ СУЧАСНОГО ВИКЛАДАЧА ВИШУ В УКРАЇНІ	
Г.А. Шевченко, Ю.М. Мельник, А.П. Зюганов	126
ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ МЕТОДИКИ ВИКЛАДАННЯ КУЛЬТУРОЛОГІЇ	
Г.А. Шевченко, А.П. Зюганов	127
РОЛЬ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТА ПРИ ВИВЧЕННІ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ ЯК ІНОЗЕМНОЇ	
О.В. Шевчук, Т.Г. Казарян	129
ШЛЯХИ АДАПТАЦІЇ СТУДЕНТІВ ДО САМОСТІЙНОЇ НАВЧАЛЬНОЇ	